

τοῦ ἰδίου περὶ τῆς ἐκ τοῦ *ὑποδιαφωτίζω προελεύσεως τοῦ ρ. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Ε 864 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.)

Κατὰ γ'. πρόσωπ., ὑποφώσκει, ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ ἐνθ' ἄν.: *Ἐφρυγα ὡς ἀποδιαφώτιζε Κρήτ. Εἶδα ὦρα σηκώθηκες; — Ὅθεν ἐποδιαφώτιζε Ἑμπαρ. Ὅθεν ἐποδιαφώτιζε, σηκωθήκαμε καὶ 'ς τὴν Χελιδονεὰ μᾶς ἤδωκεν ὁ ἥλιος Κρήτ. Σήκω νὰ φύγωμε, γιατί ἀποδιαφωτῖς αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. ἐνθ' ἄν. «ἐπέρασεν ἡ νύχτα τῆς μέσα 'ς τοὶς ζάλες 'κεινες | κ' ἡ μέρα 'ποδιαφώτιζε κ' ἦρθαν τοῦ ἡλιοῦ οἱ ἀχτῖνες». Συνών. χαράζει (ἰδ. χαράζω).*

ἀποδιαφώτισμα τό, Κρήτ. (Νεὸ Χωρ. κ.ά.) Λεξ. Πρω. Δημητρ. 'ποδιαφώτισμα Κρήτ. — Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδιαφωτίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Γερμ. = λυκόφως.

Κατὰ πληθ., λυκαυγὲς ἐνθ' ἄν.: *Τ' ἀποδιαφωτίσματα δὰ 'ρθῶ 'ς τὸ σπῖτι σας Νεὸ Χωρ. || Ἄσμ.*

Δελόγος ἐξεκίνησε, ταχὺ ἐπῆρε πέρα, μέ τ' ἀποδιαφωτίσματα καὶ ὡς χαράσσ' ἡμέρα (δελόγος = εὐθύς) Κρήτ.

Μηδὲ καὶ τὰ μωρὰ παιδιὰ δὲ δρών 'ς τὸν Ἄδην γάλα, τὴ νύχτα κλαῖν γιὰ τὸ βυζὶ καὶ τὴν αὐγὴ γιὰ πιάσμα καὶ τ' ἀποδιαφωτίσματα γιὰ τὴ γαημένη μάννα αὐτόθ. Συνών. ξημέρωμα, χάραμα.

ἀποδιβολίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. διβολίζω.

Ἀποπερατῶ τὸ διβόλισμα, τὴν δευτέραν ἀροτρίασιν τοῦ ἀγροῦ: *Μ' ἀποδιβόλισές το πγά; — Ναί, ἀπὸ χιτὲ βράδν εἶν' ἀποδιβολισμένο (ἐνν. τὸ χωράφι).*

ἀποδιβολισμός ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδιβολίζω.

Ἀποπεράτωσις τοῦ διβόλισματος, τῆς δευτέρας ἀροτριάσεως τοῦ ἀγροῦ: *Σ' τὸν ἀποδιβολισμό θὰ 'ρθῶ 'ς τὸ χωράφι, γιατί ἔχω μιὰ 'υχρὰ δουλειὰ ('ς τὸν ἀποδιβολισμό = ἀφοῦ τελειώσει τὸ διβόλισμα, μιὰ 'υχρὰ = ὀλίγην ἐργασίαν).*

ἀποδιγοῦμαι Μποῆμ Ἀγριολουλ. 43.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. διηγοῦμαι.

Περατῶ τὴν διήγησιν: *Σὰν μ' ἀποδιγγήθηκε τὰ βάσανά του κτλ.*

ἀποδίνω, ἀποδίδω Ἀθῆν. Ἀντικύθ. Κρήτ. (Βάμ. Ἑμπαρ. Ρέθυμν. Σητ. κ.ά.) ἀποδίνω Ἀθῆν. Ἀντικύθ. Κάμπ. Πελοπ. (Μάν.) Ρόδ. Χίος κ.ά. — ΓΜπακάλ. Καναγκ. Καστορ. 41 Κορ. Ἀτ. 2,57 κέξ. — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀπονδίνου Λέσβ. Μακεδ. ἀπαδίνου Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) ἀπαδένου Στερελλ. (Ἀράχ.) 'ποδίνω Κρήτ. ἀποδοῦδω Κρήτ. ἀποδιῶ Κύπρ. (Λάρν. κ.ά.) ἀποδίγω Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) 'ποῖδω Σύμ. 'ποδώνω Σμύρν. 'ποδών-νω Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) Σύμ. — ΔΛιπέρτ. Τζωπρ. Τραούδ. 1,112.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποδίδωμι. Οἱ τύπ. 'ποδώνω 'ποδών-νω ἐκ τοῦ ἀορ. ἀπόδωσα κατὰ τὸ ἀντίστροφον σχῆμα ἔζωσα - ζώνω, ἔχωσα - χώνω, ἔστρωσα - στρώνω κττ. Ἰδ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 37. Ὁ τύπ. ἀπαδίνω κατ' ἐξακολουθητικὴν ἀφορμ.

Α) Μετβ. 1) Δίδω ὀπίσω, ἐπιστρέφω, ἀποδίδω Κάμπ. — Κορ. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. || Ἄσμ.

Νὰ πάρετε τὰ ροῦχα μου μετὲ καὶ τ' ἄρματα μου, τῆς μᾶς μου ν' ἀποώκετε τῆς ἁπονῆς μου μάννας (μετὲ=μαζί, μᾶς=μητρὸς) Κάμπ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Ὁμ. Δ477 «οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε». 2) Περατῶ τὴν παράδοσιν ἀντικειμένων τινῶν Ἀθῆν. Λέσβ. κ.ά.:

Σήμερα τ' ἀπόδωκα τὰ βιβλία Ἀθῆν. 3) Παραχωρῶ, ἐπιτρέπω Μακεδ.: Ἄσμ.

*Μὲ τ' ἀπονδίνης, μπέη μου, νὰ ἔβγουν 'ς τοῦ κριββάτι; (κριββάτι=εἶδος ἐξώστου). Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Θουκ. 1,144,2 «ὅταν κάκεῖνοι ταῖς αὐτῶν ἀποδῶσι πόλεσι, μὴ σφίσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι». 4) Μεταφέρω πηλὸν εἰς τοὺς κτίστας, ὑπηρετῶ ὡς ἀποδότης Πελοπ. (Μάν.): *Τί κάνει ὁ δεῖνα; — Ἀποδίνει. Συνών. ὑπουργεύω. 5) Ἀποβάλλω, χάνω, ἐπὶ ὑφάσματος ἀποβάλλοντος τὸ χρώμα του Πόντ. (Τραπ.) Συνών. ἀποβάλλω 1β, ξεθωρεάζω. 6) Ἀποβάλλω τὸ τρίχωμα, ἐπὶ ζώου Πόντ. (Σάντ.): *Τὸ μουλάρι ἀποδὶ' (ἐκ τοῦ ἀποδίδει). 7) Παραδίδω τὴν ψυχὴν, ἐκπνέω Ἴων. (Σμύρν.) Σύμ. Πάνω ποῦ θέλεν νὰ 'ποδώκῃ πρὸν τὸ θεριό, λέει του (ἐκ παραμυθ.) Σύμ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ ἐν μεταγν. ἐπιγραφῇ, ἰδ. IG XIV 1607, 3 «εἶτα ἀποδοῦσα κεῖμαι ἐν τύμβοις» κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀντικ. πνεῦμα ἢ ψυχῇ. Συνών. παραδίνω.***

Β) Ἀμτβ. 1) Καταλήγω, καταντῶ συνήθως ἐπὶ κακοῦ Ἀντικύθ. Κρήτ. (Βάμ. Ἑμπαρ. Ρέθυμν. Σητ. κ.ά.) — Κορ. Ἀτ. ἐνθ' ἄν.: *Μωρέ, πῶς ἐπόδωκες ἐτσά; Κρήτ. Γιὰ δέτε με πῶς μ' ἔχει ἀποδομένο ἡ φτώχεια! αὐτόθ. || Παροιμ. Ὅποιος πολλὰ ψηλὰ πετᾷ 'ς τὰ χαμηλὰ 'ποδούδει (ὁ ὑψὼν ἑαυτὸν ταπεινοῦται) Κρήτ. || Ἄσμ.*

Ὁ νοῦς κ' ἡ γνῶσι εἶναι κοδὰ καὶ λέει ὁ νοῦς τῇ γνῶσις, κάνε καὶ σὺ ἀγαπητικεῖα νὰ δῆς πῶς θ' ἀποδώσης

Βάμ.

Γιὰ δέ με πῶς ἐπόδωκα καὶ γνωριμὰ δὲν ἔχω!

Ἑμπαρ.

Ἐπομονή κ' ὑπομονή κι ὡς πότε ν' ἀπομένω; γιὰ δέτε ἡ ὑπομονή πῶς μ' ἔχει ἀποδομένο!

Ἀντικύθ. Ἡ λ. ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ καταλήγω καὶ εἰς κείμενα μεσ. τοῦ 10 αἰῶνος. Ἰδ. Ν. Ἑλληνομν. 9 (1912) 121 στ. 20 «Ἔστι δὲ ὁ περιορισμὸς τοῦ μοναστηρίου καὶ ἡ διατήρησις οὕτως. Ἀπὸ τὸν βαθὺν βιρὸν τοῦ Ξηροκάστρου καὶ ἀνατρέχει τὸν ποταμὸν καὶ ἀκκουμβίζει τοῦ Ζωγράφου ἄνωθεν... καὶ ἀποδίδει εἰς τὴν ἄρκον». 2) Ἐξαντλοῦμαι, καταβάλλομαι, φθειρομαι, ἀπαυδῶ Ἴων. (Σμύρν.) Κρήτ. Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) Ρόδ. Σύμ. Χίος — ΔΛιπέρτ. ἐνθ' ἄν.: *Ἐπεσεν σὰν πεθαμ-μένος κ' ἐποκοιμήθη βαρβά, γιατί ἐπόδωκεν ὕστερ' ἀπὸ τὸσον ἀγῶνα Σύμ. Ἐπόδωκεν ὁ ἄρρωστος (ἀπώλεσε τὰς τελευταίας αὐτοῦ δυνάμεις) Χίος Μέν με θωρῆς τῇ ἄρκισα τῷ ἐγὼ νὰ 'ποδών-νω Κύπρ. Τὰ βούδκια μου φέτι ἐμείναν ἀτάιστα τῷ ἐποώσαν τῷαὶ τὰ δγκὺ αὐτόθ. Ἀπὸ τὴ σκάσι τῇ ἐπόδωκε καὶ δὲ βορεῖ νὰ σαλέψῃ Κρήτ. Ὁ γάδαρος ἐν-νὰ 'ποδώσῃ τῷαὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ τὸ γομάριν του 'ς τὴν μέσην στράταν (ἐν-νὰ = θενὰ) Κύπρ. || Ἄσμ.*

Πουλιά, μὴ γελαῖσθῃτε, κι ἀηδόνια, μὴ λαλήτε κ' ἡ-ῖ-ἀγαπῶ ἐπόδωκε κι ὅλα μὲ λυπηθῇτε

Κρήτ. — Ποίημ.

*Ἐποδών-νεις πκεὸν τῷ' ἐν ἡμπορεῖς τῷαὶ κουτσουφλῆς ὀμπρός σου ΔΛιπέρτ. ἐνθ' ἄν. β) Μεταφ. ἐπὶ καιροῦ, ἀποβάλλω τὴν ἔντασιν, τὴν ἰσχὺν Κύπρ. (Λάρν.): *Γνωμ. Ὁ Γεννάρις 'ποδιᾶ, ὁ Φεβράρις -ι-γτέρνει τῷ ὁ Μάρτις ἔβαλεν τὴν βόδ-θαιναν 'πουκάτω 'ς τὸ χαρτῶν (μέγας λέβης). Συνών. ξεθωραίνω. 3) Προσφέρω, ἀποδίδω (ἡ σημ. αὕτη ἐξειλίχθη ἐκ τῆς ἀρχ. μετβ. χρήσεως τοῦ ρ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παράγειν, ἀποδίδειν, ἐπὶ τῆς καλλιεργουμένης γῆς) Πβ. Ἡρόδ. 1,193 «τὸν δὲ τῆς Δήμητρος καρπὸν ὦδε ἀγαθὴ [ἢ Βαβυλωνίη χώρα] ἐκφέρειν ἐστί, ὥστε ἐπὶ διηκόσια μὲν τὸ παράπαν ἀποδίδοι» Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Δούλιφα δούλιφα σήμιρα, δὲ μ' ἀπαδίν' ἡ δ'λεῖα. Τ' μάρμαμα μ'***

